

Duurzame visserij

Børge Iversen vangt skrei, oftewel Noordoost-Arctische kabeljauw. De hoeveelheid volwassen skrei bereikt op dit moment recordhoogten. FOTO'S ERIC FOKKE

Aan bijna elke haak een vis

REPORTAGE Kabeljauwstand in Noorse wateren weer op peil. Nu de kustkabeljauw nog.

Eric Fokke
OSLO

In de Noorse wateren zwemmen recordhoeveelheden kabeljauw. Dicht bij de kust is de situatie minder ideaal, maar ook daar is weer hoop.

Noorwegen onderscheidt twee soorten kabeljauw: Noordoost-Arctische kabeljauw, ook bekend als 'skrei', en 'kustkabeljauw'. Skrei komt voor in de Barentszee en zwemt 's winters naar het zuiden, vooral richting de eilandengroep Lofoten, om zich voort te planten. Kustkabeljauw vormt lokale scholen en leeft zijn hele leven in een beperkt gebied voor de kust. De twee hebben gemeen dat ze zwaar overbevist werden. Maar de hoeveelheid volwassen skrei is nu groter dan ooit sinds de Tweede Wereldoorlog en vormt het grootste kabeljauwbestand op de wereld, terwijl de kustkabeljauw nog maar sinds kort uit het allerdiepste dal krabbelt.

De visserij op skrei voor de kust van de Lofoten is momenteel in volle gang en lijnvisser Børge Iversen treft aan bijna elke haak een vis. Dat was 25 jaar geleden wel anders. Kleine, commercieel niet interessante kabeljauw werd dood overboord gezet en er waren grootschalige illegale landingen. Het skreibeestand stortte volledig in.

Samen met Rusland, waar de skrei mee wordt gedeeld, trof Noorwegen maatregelen. Scherpe controle, een verbod op het overboord zetten van vis en lage quota – van pakweg 900.000 ton in 1977 naar 200.000 ton in 1990. "Wij werkten met vijf man op de boot," zegt Iversen, "maar vanaf dat moment ging ik alleen verder."

Vooral zwartvisserij bleek lastig te

Visserij was eeuwen de grootste inkomstenbron in Noorwegen, nu is dat olie.

'Duurzaam vissen is geen milieupraatje, het is economische noodzaak'

beteugelen. Tot 2006 waren er illegale vangsten van rond 100.000 ton per jaar. Daarna werd dat duidelijk minder door verscherpt toezicht. Quota groeiden vervolgens van 300.000 ton in 2007 naar 900.000 dit jaar. Wetenschappelijk advies is daarbij bepalend. Sterker, vissers klagen de laatste jaren wel eens dat de quota te hoog zijn, wat tot een lage marktprijs leidt. "Zwarte lan-

dingen zijn tot praktisch nul gereduceerd en vrijwel geen vis gaat meer overboord", zegt Tor Bjørklund Larsen van de Noorse Vissersbond. "Noorse vissers vinden de controles goed. Als je je quotum overbevist, steel je niet van de bank, maar van je collega's."

Larsen is samen met Camiel Derichs, manager Noord-Europa van de Marine Stewardship Council (MSC), aan boord bij Iversen om een internationale groep journalisten te laten zien waarom Noorse kabeljauw in 2011 het MSC-certificaat kreeg en als duurzame visserij wordt beschouwd. Dat kon pas nadat er ook voor de kustkabeljauw een herstelplan was.

Kustkabeljauw staat sinds 2006 op de Rode Lijst van bedreigde soorten. Een van de problemen is dat die vis bijvangst is op het op het moment dat skrei voor de kust verschijnt.

Ondanks herstel van het skreibeestand, vond de MSC de visserij daarom niet duurzaam.

In 2010 presenteerde Noorwegen een herstelplan voor kustkabeljauw. De soort wordt sindsdien beschermd door gebieden te sluiten voor visserij en beperkingen op te leggen aan de grootte van vaartuigen en visgerei. "Waren we al van plan", zegt Larsen, "maar de wens om MSC-gecertificeerd te worden werkte wel als katalysator".

Het herstelplan voor kustkabeljauw slaagt volgens Larsen. "Proefvangsten van rond de kerst wijzen op een toename van 50 procent biomassa en 65 procent meer volwassen vis sinds het herstelplan van kracht is." Toch zijn de bedreigingen nog groot, al komen ze niet altijd uit de hoek van de visserij. Sportvissers vangen veel kustkabeljauw en lokaal zijn er problemen met waterkrachtcentrales of mijnen die afval in fjorden dumpen.

MSC-man Derichs jubelt het Noorse visserijbeleid. "Duurzaam vissen is geen milieupraatje, het is economische noodzaak. Visbestanden die instorten, hebben een grote economische impact. Noorse vissers hebben zware jaren gehad, maar oogsten nu weer recordhoeveelheden – dit is een succesverhaal. Maar 30 tot 60 procent van alle visbestanden op de wereld worden nog steeds overbevist. Wij hebben nu zo'n 10 procent van de wereldvangst als duurzaam gecertificeerd. De ambitie is 20 procent in 2020."

Na een paar uurtjes vissen, stuurt Iversen zijn 14,5 meter lange boot weer richting kust. Met 1200 kilo skrei in het ruim. Hij heeft er een kort dagje van gemaakt voor zijn gasten. Dat kan hij zich veroorloven tegenwoordig.

economie

Aegon heeft klanten Sprintplan niet misleid

Aegon heeft klanten die het aandelenleaseproduct Sprintplan kochten niet misleid, maar is wel tekortgeschoten in zijn zorgplicht. Dat heeft het gerechtshof in Amsterdam gisteren bepaald in rechtszaak van Vereniging Consument & Geldzaken tegen Aegon. Aegon had de beleggers moeten waarschuwen voor een mogelijke restschuld en informatie moeten inwinnen over hun financiële positie. De belangvereniging gaat tegen het oordeel in cassatie bij de Hoge Raad. (ANP)

V&D betaalt huur Limburgse panden

Warenhuisketen V&D heeft de volledige huur betaald voor zijn winkels in Sittard en Heerlen. Het warenhuis sloot begin februari een overeenkomst met de meeste verhuurders over een fikse huurkorting. V&D kreeg tijdelijk een lagere huurprijs om een faillissement te voorkomen. Een aantal verhuurders ging daarmee niet akkoord. 'Onder protest' heeft het warenhuis de huur voor de Limburgse panden nu betaald. Er loopt nog een bodemprocedure. (ANP)

Vliegverkeer krijgt last van Franse staking

Een staking van luchtverkeersleiders treft vandaag een groot deel van het vliegverkeer van en naar Frankrijk. Dat zei de Franse luchtvaartautoriteit DGAC gisteren. De toezichthouder heeft luchtvaartmaatschappijen gevraagd 40 procent van de vluchten te schrappen. De Franse vakbond voor luchtverkeersleiders SNCTA riep zijn leden vrijdag op te gaan staken. De eerste staking zou op 8 en 9 april zijn, daarna van 16 tot en met 18 april en van 29 april tot en met 2 mei. (ANP)

Actiedreiging bij Vopak tankopslag

De vakbonden dreigen met werkonderbrekingen en stakingen bij het Rotterdamse tankopslagbedrijf Vopak. De cao-onderhandelingen zijn vastgelopen na acht dagen onderhandelen. Gisteren stelden de bonden de directie van het bedrijf een ultimatum, dat in de nacht van zondag op maandag afloopt. De bonden willen dat Vopak instemt met meer loonsverhoging voor de 650 werknemers en afziet van plannen om de arbeidsvoorwaarden te verslechteren. (ANP)

KLM wil langer door met topman Elbers

KLM wil minstens drie jaar langer door met Pieter Elbers als topman. Zijn huidige termijn als directeur loopt pas volgend jaar af, maar de raad van commissarissen wil hem nu al herbenoemen voor een periode van vier jaar. De nieuwe termijn moet ingaan op de aandeelhoudersvergadering van 23 april. Elbers volgde in oktober Camiel Eurlings op als president-directeur, nadat die bij de raad van commissarissen in ongenade was gevallen. (ANP)